

ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԾԱՆՕԹՈՒԹԻՒՆ

Ս. Աթուոյս տարեկան վարչութեան շրջանն Ապրիլ ամսոյն հետ լըրանալով Միաբանական Ընդհանուր Ժողովն իւր առաջին նիստն բացաւ Ս. Նախագահի ատենախօսութեամբ։ Տընօրէն Ժողովը տարեկան պաշտօնավարութեան Տեղեկագիրն կարգացուցաւ Ընդհանուր Ժողովը մէջ։ Նախկին Տնօրէն Ժողովն քաւէարիութեամբ վերստին ընտրուեցաւ, մի անգամ եւս աւելնալով։ Մի կողմէն Ընդհանուր Ժողովն իւր նիստերն կը շարունակէ, Տեղեկագրի զխօսութեամբ զբաղելով, իսկ միւս կողմէն Տնօրէն Ժողովն իւր պաշտօնն կը շարունակէ, առ այժմ աւելի Տեսչացի և պաշտօնէից փոփոխութիւններով զստատութեամբ պարտադրելով։

Սրբադան Նախագահի ատենախօսութիւնն Ընդհանուր Ժողովը դիւանէն առնելով կը հրատարակեմք ահա ՚ի գիտութիւն Ազգայնոց։

«ՓԱՌԲ կաւտամ Աստուածային ողորմութեան, որ ինչպէս կը յուսայի ճիշտ Ժամանակին յաջողեց մեզ Առաքելական Սուրբ Աթուոյս Միաբանական Ընդհանուր Ժողովը տարեկան առաջին նիստն բանալ, մեր ամեն գործառնութեանց իւր Աստուածային օգնութեամբն և աջակցութեամբ ուղղութիւն շնորհելով և Սուրբ Աթուոյս հանդերձ Միաբանական Ուխտիւս անվնաս պահելով։

Գոհ եմ և շնորհակալ, որ Միաբանական Եղբայրութիւնդ Սուրբ Աթուոյս օգտի և պայծառութեան նախանձախնդրութեամբ վառուած, այսօր հաւարուած է Տնօրէն Ժողովը Տեղեկագրի ընթերցմամբ ծանօթանալ

Սուրբ Աթուոյս կենսական խնդրոց վիճակին, և Տնօրէն Ժողովը ընթացից, աւելի զօրութեամբ՝ խորհրդով և արդեամբ աշխատելու, ևւ նոր Տնօրէն Ժողովը ընտրութեան ձեռնարկելու ամենայն խոհականութեամբ և անաշտութեամբ, առաջի աչաց ունելով Սուրբ Աթուոյս և ընդհանուր Ազգի օգուտը։

Հաշուական գործողութեանց մասին Տեղեկագրին մէջ ծանօթութիւն տրուած չլլալու պատճառները վերջաբանին մէջ բացատրուած ըլլալով, միմիայն Սուրբ Աթուոյս ներքին եւ արտաքին յարաբերութեանց եւ արտաքի կարգի պատահական մեծագումար ծախուց վրայօք ընդհանուր եւ համառօտ ատեսութիւն մի պիտի ընեմ։

Նախ ներքին յարաբերութեանց վրայ խօսելով, որ է ընդ Մայր Աթուոյն Սուրբ Էջմիածնի և Ազգային բարեխնամ Կեդրոնական Վարչութեան, գոհութեամբ կը յայտնեմ որ լաւ վիճակի մէջ են։ Վեհափառ Կաթողիկոսն կը յուսամ որ հայրաքար ուշադրութիւն դարձնելով մեր գրոյն, ուրոյ մէջ Սուրբ Աթուոյս վիճակը պարագայիւր հանդերձ նկարագրուած է, Այցելու մի եւս ՚ի Ռուսաստան ղրկելու արտօնութիւնը կը շնորհէ։

Իսկ Ազգային Բարեխնամ Վարչութեան ըրած օգնութիւնները կատարուած իրողութիւններ լինելով մեծ շնորհակալութեան արժանի է, և ամեն Ժամանակ առաջին խնդիր նըկատած է Սուրբ Աթուոյս կողմէն եղած խնդիրները և զանոնք օգտակար կերպիւ ՚ի կատար հասնելու հոգ տարած է, ինչպէս յայտնի է Ս. Ծննդեան և Ս. Փրկչայ խնդրոց բաւականաչափ կարգադրութենէն, որք կը յուսամ թէ սակաւ միջոցէն լուծուին ստանա-

շով սղորմութեամբն Աստուծոյ և շնորհիւ Ընդհանուր Ազգին և Պօլսոյ Ամենագոտիւ Սրբազան Պատրիարք Եղբօր կարող կ'ըլլամք Առաքելական Սուրբ Աթոռոյս բարոյական եւ նիւթական յառաջագիմութեան աշխատելու աւելի միջոյններ ունենալ :

Իսկ արտաքին յարաբերութիւններն տեղւոյս Յայն և Լատին ազգոց հետ արտաքին կերպիւ լաւ կ'երեւին, իսկ ներքնայն մասին համայն Միաբանութիւնն արգէն անոնց ընթացից և դիւրափոփոխութեան փորձը առած ըլլալով աւելորդ կը համարիմ մի ըստ միտքէ բացատրել, այլ միայն կը զգուշացնեմ արթուն մնալ ամեն պարագայից մէջ եւ կը վերջացնեմ խօսքս :

Գալով պատահական մեծագունժար ծախուց, որը հազար հինգ հարիւր լիրայն կանցնին, մաս մը կալուածոց կը պատկանին, որով ստիպողական և կ'սրեւոր աեղեր գնած եմք, և մաս մի ինչ ինչ կալուածոց վնասակար վիճակը բարուորելու գործածած եմք, և մաս մի ալ քանի մի խնդրոց համար եւ Ազգային իրաւունքները պաշտպանելու համար ծախս եղած է : Ի վերջոյ շնորհակալութիւն կը յայտնեմ Տնօրէն Ժողովոյ անդամ սուրբ եղբարց և բոլոր հաւատարմաբար աշխատողաց :

Վ Է Ճ

Ի ՄԱՍԻՆ ՀԱՅՈՑ ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆ ՁԱՅՆԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

Պ. Եղիա Տնտեսան, ՄԱՍԻՍ պատուական ըրագրի 1654, 1656—1659 թիւերուն մէջ դիտողութիւններ հրատարակած էր Պ. Նիկողայոս Թաշճեանի գրաւոր աշխատասիրութեան վերայ, որ ունի այսպիսի մակագիր «Դասագիրք Եկեղեցական Ձայնագրութեան Հայոց» տպագրեալ ի Տպարանի Ս. Էջմիածնի, 1874 ամի :

Պ. Թաշճեան պատասխանած է սոյն դիտողութեանց ՄԱՍԻՍԻ 1671 թուով : Ճշմարտութեան սէրն կը պարտաւորէ զմեզ ասել, որ որչափ հիմնաւոր են Պ. Տնտեսանի դիտողութիւններն, այնչափ տկար է Պ. Թաշճեանի պատասխանն, մանաւանդ որ Պ. Տնտեսանէն առաջ Արիստակէս վարժապետն եւս, որ բաւականին հըմտութիւն ունի ձայնագրութեան արուեստին, ըրագրաց միջոցաւ բոլոր բարձած էր Պ. Թաշճեանի դէմ :

Հայկական ձայնագրութեան մասին եղած սոյն քննադատական երեւոյթներն, մեր կարծիքով, յառաջագիմական նշաններ են, և, եթէ անձնական կիրքերէ զերծ կատարուին, մեծ օգուտ կարող են ունենալ : Վասն զի, յայտնի է որ Ձայնագրութեան արուեստն նոր մուտ կը գտնէ մեր Ազգին մէջ և եթէ անաչառ քննութեան չ'ենթարկուի, կարող է մեր ազգային եկեղեցական երաժշտութիւնն խանդարելով ալլալել մեր Եկեղեցւոյ սեպհական նուագերգութիւնն, որ ի ըսկղբանէ անտի՛ մինչեւ մեր դարն պահպանուած է անվթար :